

ציטוטים עצמיים והתפתחות של קריירה מדעית

חנה גנדלמן

מנחים: דר' אבישג גורדון, הטכניון; דר' דפנה רבן, אוניברסיטת חיפה

ציטוטים עצמיים מוגדרים כציטוטים של החוקר לעבודותיו הקודמות. הם נפוצים למדי ומוכרים בספרות מדעית. סטטוס שלהם יכול להיות בעייתי במידה מסויימת, כי הציטוטים העצמיים לא מתייחסים לדעתם של עמיתים על איכות המחקר של החוקר. העבודה הזאת עוסקת בקשר שבין ציטוטים עצמיים לבין התפתחות הקריירה המדעית של החוקר. המטרה העיקרית של העבודה היא לברר האם התנהגות הציטוטים העצמיים של המדען משתנית לאורך התפתחות הקריירה שלו. למידגם הבדיקה נבחרה קבוצת המחקר המורכבת מחברי סגל בעלי קביעות באוניברסיטאות בישראל, העובדים בשלושה תחומים – הנדסת חשמל, הנדסת מכונות ופיזיקה. נבחרו כ-50 חברי סגל בכל קבוצה. מידע לגבי התפתחות קריירה מדעית עבור כל מדען משתתף נשלף ממקורות פתוחים כמו אתרי אינטרנט, קטלוגים של אוניברסיטאות וכו'. מידע על ציטוטים עצמיים נשלף ממאגר מידע Scopus. המשתנים שנמדדו הם כמויות הפרסומים, ציטוטים וציטוטים עצמיים לכל מדען בכל שלב של הקריירה.

עד כה מראים הממצאים על שתי תוצאות עיקריות. ראשית, כמות הציטוטים העצמיים פוחתת באופן ניכר תוך התפתחות של קריירה מדעית. למשל, בקבוצה של חוקרים מהנדסת חשמל הכמות היחסית הממוצעת של ציטוטים עצמיים יורדת בכ-20% בשלב שלפני המינוי האקדמי הראשון, עד ל-10-8% בשלבים מתקדמים יותר של הקריירה. התוצאות האלה מאפשרות להניח שהמניע החשוב לציטוטים עצמיים הוא פרסום עצמי בשלבים מוקדמים של הקריירה. תוצאה אחרת היא שרוב החוקרים מציגים התנהגות מוגדרת לגבי ציטוטים עצמיים – אחדים נוטים לצטט את עצמם בתדירות הרבה יותר גבוהה מאחרים ועושים את זה באופן קבוע בכל שלבים של הקריירה. התוצאות האלה מובילות למסקנה שיש להתייחס לציטוטים עצמיים (ואולי אף לסנן אותם) כאשר משתמשים בנתוני הציטוטים של החוקר לגבי החלטות על קידום וקביעות.